

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ
 FEDERAL DEMOKRAASIH UMMUUNOK
 FEDERAL DINKAARAH MAYBALAALAQA

ሃያ ስድስተኛ ዓመት ቁጥር ፳፯
 አዲስ አበባ ነሐሴ ፲፱ ቀን ፪ሺ፲፪

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
 የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

26th LIGGIDIH IXXIMAK. 76
 Addis ababa 25th dirri 2009

<p>Mawqaa Gamdaado raymitte, daddos, miraaciinu kee antifiqiyya kukta gali 12,733</p>	<p>ማውጪ የማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደርና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 12733</p>
--	---

Kukti ixxima 1223/2020 I. L.L

Gandaado raymitteh miraaciinih antafaqiyya

dariifa qassinow kee gino gaddih selliimiya dacrisak mango roori kee gadda dacrisak; lee kee gadda libdoosaanam kee laqnah axmaamiyyi gaazitte aynukusuk baaxo yabqureenimih ligdo daccarsimak yamaate horal akah tabisan innaa kee tuhullih dorbaa kee saqi gaddih daddoosih taama, bica le caalat ginaanam faxximteemeh sabbatah

buqreh xiinaay dacarsittoh xiinaa kee garab dacarsittoh xiina murti kee murtisiyyo akah ossannah abak maaqiddi caabiinu diggosaanama, taama saami ginaanam kee bica le keefo akah ginnimtanah abaanama, tohulluk naharal qimmisimte raymitteh laddoosih taamoomi xakabaanam faxximteemih abbata

varrayte sanootah abniseenih sugen raymi laddoosih taamoomi fayya le sahdayi ariiqo kee akqo keenik awquk akah kibbimannah abeenim akkay immay sarrimaane keenik diggoosoonuh aymat xoqoysima ikoytiini cusol tabisak, ginô additte elle xiinisan tabsiyyi xoqoysim dacrisiyyaa ee esserimiyyi gexsit aracat haanam faxximteemih abbatah,

andaadô raymi xoqoysima daddoosen/yeyderren adda xiinisoonuh edde yantifiqeenim kee acrisoonuh maddur kee ayyuntiinô mantafaqiino

iggoysanam edde xiqaanah yanin amolladi ligdo adlisaanam faxximteemih s

አዋጅ ቁጥር 1223/2020 ዓ.ም
የማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደርና
አጠቃቀም አዋጅ

የአካባቢ መራቆትንና የተፈጥሮ ሀብት መመናመንን በመከላከል፣ የብዝሃ ሕይወት ሀብትን በመጠበቅ የውሃ ሀብትን በማጎልበትና የሙቀት አማቂ ጋችን ልቀት በመቀነስ የመሬት የማምረት አቅም ተጠብቆ ለመጨው ትውልድ እንዲተላለፍ እና በዚህም ለሰብልና ለእንስሳት ሃብት ልማት ሥራ ምቹ ሁኔታ መፍጠር በማስፈለጉ፤

የአርሶ አደሩ፣ አርብቶ አደሩ እና ከፊል አርብቶ አደሩ ምርትና ምርታማነት እንዲጨምር በማድረግ ለምግብ ዋስትና መረጋገጥና ለሥራ ዕድል ፈጠራ ምቹ መደላድል ለመፍጠር ይቻል ዘንድ ቀደም ሲል የተጀመሩትን የተፋሰስ ልማት ሥራዎች ማስቀጠል አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤ ባለፉት ዓመታት የተከናወኑት የተፋሰስ ልማት ሥራዎች

ከፍተኛ የሰው ጉልበትና የገንዘብ ወጪ ተደርጎባቸው እንዲለሙ የተደረገ ቢሆንም ዘላቂነታቸውን ለማረጋገጥ የተፋሰሱ ተጠቃሚዎች በባለቤትነት ስሜት ተረክበው የተፈጥሮ ሀብቶችን የሚያስተዳድሩበት የርክክብ

የአጠቃቀም፣ የአጠባበቅና የተጠያቂነት አሠራር ማስፈን ተገቢ ሆኖ በመገኘቱ የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ያለሙትን ሀብት ለማስተዳደር፣ ለመጠቀምና ለመጠበቅ

አስኖሚያዊ እና ማህበራዊ ተጠቃሚነታቸውን ለማረጋገጥ የሚችሉበትን ሁለንተናዊ አቅም ማስደግ በማስፈለጉ በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ሕገ-መንግሥት አንቀጽ 55/1/ እና /U/ መሠረት የሚከተለው ታወቋል።

Amolladi Madqammudo

1, Ux Amottabu

ta kukti gandaadô raymittê daddas xiinissoo kee xoqoysim kuktak ixxima 1223/2020 axcuk galab akak xagaanam duudumtah

2, maqnisso

Qangarak makko kali maqna teceeh akke aytek ta kuktih addal;

1 Gandaadô rayma luula daddoosih taamah egla "

iyyaanam sinam gandaadoh rayma daddoosoonuhuuy, dacrisaanam kee edde antifiquk sinni fayxiik ittallih ginak ikoytiinul miraacisak , luulâ taamah hadaf rakiibo abak miractimaanam kee dimokraasiyyoh gital miractimah yan is xaqa madqa daga raaqiyya leh tan egla kinni

2 Gandaadô rayma akak yaanam inki baaxoh fidoh mohoodissok caxittah tan baaxok ironnef kee addanneefik leelwa marissah tan dariifa edde tasgalleh tan qunxa qunxa raymitte kinnuuk fantiita baar akak 500 hiktarak anbe sinni baaxoh exxa kinni

3 Gandaadô raymih daddos iyyaanam gandaado raymitteh dariifah addat geytimta xarriita,lee kee caxah samadih gadda dacrisaanam kee murtiino akak dadlisoonuh cato takkeh tan taamoomi asgallukuy sanayisa abnisaanama yaanama

4 Gandaadô raymih Xoqoysima iyyaanama eglah cissiimoonay hinnay xissiimekal raymi daddoosiyiyih ababah ginniimah yan gaddi saanih takku goloq gital edde Tantifiqe ummattah exxaaxi,

5 Agleh ikoyta iyyaanam xoqosimah sittin geyil xiinisan raymih addat cankah,doolatiinu kee doolatiinu alle sinni eglaali kee dabsimaamih gubat intiribbixxe wayte ikoytaatii kee dariifal mannowta naritte agleh lon ikoytiinut baxaabaxsale ginogaddih taamoomi taamitak daddoosak akah yantifiqen xanah doolat keenih tece barri baaxo,

6 cankah ikoyta iyyaanam buqreh xiinaay garab acasittoh xiina kee dacarsittoh xiina hinnammay kali adqâ gar akah yontocowwe marih gabat intiribbixxe baaxo

7 "doolat ikoyta"iyyaanam federal hinnammay ikaakay doolatih gubat deesimak timtiribbixeh anuk deesen baaxo qaddoosam kinnuk garbô baaxoy, ubaalaay daccarsimta baaxooxaay, doolat

ጠቅላላ ድንጋጌዎች

1. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ የማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደርና አጠቃቀም አዋጅ 1223/2013 ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል። ቁጥር

2. ትርጓሜ

የቃላት አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡

1/ የማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት ሕብረት ሥራ ማኅበር" ማለት ሰዎች የማህበረሰብ ተፋሰስን ለማልማት፣ ለመጠበቅና ለመጠቀም በፈቃደኝነት የሚያቋቋሙት በጋራ ባለቤትነት የሚያስተዳድሩት፣ በህብረት ሥራ መርህ መሠረት የሚመሩትና ዲሞክራሲያዊ በሆነ መንገድ የሚመራ ራሱን የቻለ ሕጋዊ ሰውነት ያለው ማህበር ነው፤

2/ የማህበረሰብ ተፋሰስ ማለት ወደ አንድ መልካም-ምድራዊ አቅጣጫ የሚፈስሱ የገፁ ምድርና የክርስ ምድር ውኃዎች የሚያካፈሉትን አካባቢ የሚያካትት አነስተኛ ተፋሰስ ሆኖ አማካይ ስፋቱ ከ 500 ሄክታር የማይበልጥ የመሬት ክፍል ነው፤

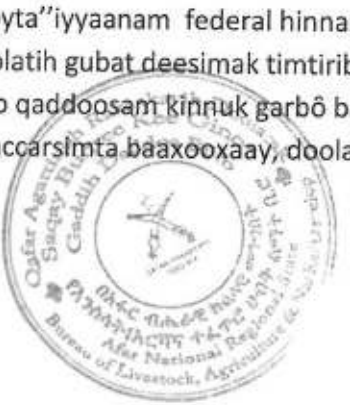
3/ የማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት' ማለት በማህበረሰብ ተፋሰሱ ክልል ውስጥ የሚገኘውን የአፈር፣ የውሃ እና የዕጽዋት ሀብት ለመጠበቅና ምርታማነቱን ለማሳደግ የሚረዱ ተግባራትን አቀናጅቶና አጣጥሞ ማከናወን ማለት ነው፤

4/ የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ማለት በማህበር ተደራጅተውም ይሁን ሳይደራጁ ተፋሰሱ በመልማቱ ምክንያት የሚፈጠረውን ሀብት በቀጥታም ይሁን በተዘዋዋሪ መንገድ የሚጠቀሙ የህብረተሰብ ክፍሎች ማለት ነው፤

5/ የወል ይዘታ ማለት በተጠቃሚዎች ስምምነት በሚተዳደር ተፋሰስ ውስጥ በግል፣ በመንግሥታዊና መንግሥታዊ ባልሆኑ ድርጅቶችና ተቋማት ያልተያዙ ይዘታዎች እና የአካባቢው ነዋሪዎች በጋራ ይዘታነት የተለያዩ የተፈጥሮ ሀብት ሥራዎች በመሥራት አልምተው እንዲጠቀሙበት በመንግሥት የተሰጣቸው የገጠር መሬት ነው፤

6/ የግል ይዘታ" ማለት በአርሶ አደሮች ከሬል አርብቶ አደሮች እና አርብቶ አደሮች ወይም በሌሎች በሕግ መብት በተሰጣቸው ሰዎች የተያዘ መሬት ነው፤

7/ የመንግስት ይዘታ" ማለት በሬደራል ወይም በክልል መንግስት ተከልሎ የተያዘና ወደፊት የሚከለለውን መሬት የሚገልፅ ሲሆን የደን መሬቶችን፣ የዱር እንስሳት ጥብቅ በታዎችን የመንግስት

weeqayitite kee too gital tintiribbixeh tanim amolladissa

8"baxsa le hangi faxxah tan ayyunti exxaaxi"iyyaanam ayyuntiinoy qaafitaay maddur caalootah sababah sinni gar esseroonu geyoonuh taqabi edde garayah yan maritte, saymaraay xagar erkenna le maray alaaqa kee ermaani tonna tonna celah tan ayyunti exxaaxi kinni

9,, gabat agle iyyaanam faatacisiyyal xagoonu duudan gaddittel gar leh tan maritte faatacisiyyi macooh gexsitih addat yangaloonuh gar Aalliyya yaanama

10 ,,baxsa le asta ,,iyyaanam inki qunxa gandaadoh rayma gersi tumak baxisak yaaxigoonuuy raakaakay,rasuu kee daqar xiinissoh caydittey tonnah inayta rayma luk mannal fantaaxaw lem yascassoonuh baaxoh fidoh oytih siirata[JIS] kee arooca elle geytimta mudooda asgagalluk yace asta kinni

11,, luulâ taamah eglah kukta ,,iyyaanam luulâ taamah kuktih ixxima 985/2009 kinni

12,, Raakaakay,, iyyaanam itiyoopiyak federaliyyoh demokrasiyyoh ripoblikik doolat madqa masayyak 37[1]akkinnaanah rakaakay wagsissam takkay immay addisaaba kee dirdawâ maagaalah xiinissoosa ossissa

13 Menester/minister iyyaanam buqre nenester/minister iyyaanama

14 Numu iyyaanam ginok nammalakli kinni hinnay caadu madqa xagariino akah tomcowwe xagara raanama

15 Ta kuktih addal lab nadoh tomcowwe madqa nudo say nadoh edde ayfaf tacee

abbinooyssiyyi maadu

ta kuktih baaxoh addal geytimta gandaado raymittel binal asele

በተመሳሳይ መልኩ የተያዙትን ያጠቃልላል፤

8/ ልዩ ትኩረት የሚሹ የኅብረተሰብ ክፍሎች" ማለት በማህበራዊ፤ በጤና ወይም በኢኮኖሚያዊ ሁኔታዎች ምክንያት መብታቸውን ለመጠየቅና ለማግኘት ችግር የሚገጥማቸው እንደ ሴቶች አካል ጉዳተኞች፤ ሕጻናት እና አረጋውያን የመሳሰሉት የኅብረተሰብ ክፍሎች ናቸው፤

9/ ተሳትፎ ማለት በውሳኔ ሊነኩ በሚችሉ ሀብቶች ላይ መብት ያላቸው ሰዎች በውሳኔ ሰጪነት ሂደት ውስጥ የመሳተፍ መብት ማለት ነው፤

10/ ልዩ መለያ ማለት አንድን አነስተኛ የማህበረሰብ ተፋሰስ ከሌላው ላይቶ ለማወቅና ከክልል፣ ከዞንና ከወረዳ የአስተዳደር ወሰኖች እንዲሁም ከዋና ተፋሰስ ጋር እንዴት እንደሚተሳሰር ለማመልከት የመልክዓ-ምድር መረጃ ሥርዓት ጂ.አይ.ኤስ) እና የቦታዎች መገኛ ውቅሮችን (የጂኦግራፊያዊ ኮርዲኔቶችን በማቀነባበር የሚሰጥ መለያ ነው፤

11/ "የሀብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ" ማለት የሀብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2016 ነው፤

12/ "ክልል" ማለት በኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ህገ-መንግስት አንቀጽ 47(1) የተመለከተው ማንኛውም ክልል ሲሆን የአዲስ አበባና ድሬዳዋ ከተማ አስተዳደሮችን ይጨምራል፤

13/ ሚኒስቴር ሚኒስትር ማለት የግብርና ሚኒስቴር ሚኒስትር ማለት ነው፤

14/ "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ማለት ነው፤

15 / በዚህ አዋጅ ውስጥ በወንድ ያታ የተደነገገው ለሴት ያታም ያገለግላል።

3. የተፈጻሚነት ወሰን

ይህ አዋጅ በሀገሪቱ ውስጥ በሚገኙ የማኅበረሰብ ተፋሰሶች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

ta kukti ciggilta hadafitte allele

1 daariifa qassinoowiyya kee gino gaddih sellimiyya kalalak ,mango rooci kee gadda dacrisak leê gadda maqarroosak laqna taxmuume

gaazitte tufiyya aynukusuk gandaado qabaarat duffuumiyya yaynukuseenim kee yangigireenimih ligdo gablusaanama

2 sarrimaane le gandaadô raymih daddos,dacayroo kee xoqoysimiyya diggoysak baaxok amrutiyyi ligdo dadlisaanama. buqreh xiina/dacarsittoh xiinâ murtii kee murtiino akah ossannah abaanama; tonnah dayim caabiinu diggoysaanam kee taamâ saamih giniyyah bica le caalat ginaanama

3 Gandaadô raymat xoqoysimaami ikoytiini cusol gino gadditte daddoosoonuhuuy,dacrissonuh ,xiinisoonu kee edde xoqosimoonu ken xiqsissa abini siirat aracat gacah tah gandaadô raymih xoqoysimaamik tengele ligdo dadlisaanama

Nammeyhaytoh exxa
Raymi ikraaroo kee daddos
5, Raymi weeloola

1. Ta kukta raakiibo abak mamaxxaga akah tomcowwe raymitteeta gandaadô raymaa kee daqar caddol baxsale inayta rayma kinni

2. akkinnaanih gandooda hinnammay inayta raymih baar kalah baaxoh fidiinaan maadu inki tamixxige daraafal geytimta gino gadda ittalluk daddoosoonu kee dudda le gital hanaawisoonuh bica le gurral hinnammay qeedalsima gital deeseenim takkem faxximta

6.Gandaadô rayma

1.gadaadô raymak fanti baara 500 hiktaar kinnuk jeraafi elle aninnaan baaxoh daffeyna hinnimmay raymi daddoosih madma akkalat culusak giddakkiini iayyak ramma lem duudah

2.Ta masayyak lani masayyak [1] madqammudo anay immay gandaadô raymi 500 hiktarak daga rakke waqdi toh bici elle aninnaan gurral keefaanaam kee daddoosanaamaay kee hanaawisaanam xiiqimtah

ይህ አዋጅ የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሩታል፤

1/ የአካባቢ መራቆትንና የተፈጥሮ ሀብት መመናመንን በመከላከል፣ የብዝሃሕይወት ሀብትን በመጠበቅ የውሃ ሀብትን በማጎልበትና የሙቀት አማቂ ጋዞችን ልቀት በመቀነስ የማህበረሰቡን ለድርቅ ተጋላጭነት መቀነስና የመቋቋም አቅምን ማሳደግ፣

2/ ዘላቂነት ያለው የማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት፣ ጥበቃና አጠቃቀምን በማረጋገጥ የመሬትን የማምረት አቅም ማሳደግ የአርሰ/አርብቶ አደሩን ምርትና ምርታማነት እንዲጨምር ማድረግ፣ እንዲሁም ለምግብ ዋስትና መረጋገጥና ለሥራ ዕድል ፈጠራ ምቹ ሁኔታ መፍጠር፣

3/ የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች በባለቤትነት ስሜት የተፈጥሮ ሀብቶችን ለማልማት ለመጠበቅ፣ ለማስተዳደርና ለመጠቀም የሚያስችል የአሰራር ሥርዓት ማስፈን ለዚህም የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎችን ሁለንተናዊ አቅም ማሳደግ።

ክፍል ሁለት
ስለ ተፋሰስ ዕቅድና ልማት

5. የተፋሰስ ዓይነቶች

1/ በዚህ አዋጅ መሠረት እውቅና የተሰጣቸው ተፋሰሶች የማህበረሰብ ተፋሰስና በወረዳ ደረጃ የሚለይ ዋና ተፋሰስ ናቸው።

2/ የማንኛውም የማህበረሰብ ወይም ዋና ተፋሰስ ስፋት ወይም መልክዓ-ምድራዊ ወሰን በአንድ ውስን አካባቢ የሚገኘውን የተፈጥሮ ሀብት በአንድነት ለማልማትና ብቃት ባለው መንገድ ለመንከባከብ አመች ወይም ተመጣጣኝ ሆኖ የተከለለ መሆን አለበት።

6. የማህበረሰብ ተፋሰስ

1/ የማህበረሰብ ተፋሰስ አማካይ ስፋት 500 ሄክታር ሆኖ እንደ አካባቢው መልክዓ- ምድራዊ አቀማመጥ ወይም የተፋሰስ ልማቱን ዓላማ ግምት ውስጥ በማስገባት መጠኑ ከፍ ወይም ዝቅ ሊል ይችላል።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገው ቢኖርም የማህበረሰብ ተፋሰሱ ከ 500 ሄክታር በላይ ፡ በሚሆንበት ጊዜ ይህንኑ እንደ አመችነቱ ከፋፍሎ ማልማትና መንከባከብ ይቻላል።

3. Ta masayyak lani masayyak [2] madqammudo.tanay immay kuraakuriyyi sabbatal ginniimah yan raymi baar 200 hiktaarak adda yakkem maduuda

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) የተደነገገው ቢኖርም በመከፋፈሉ ምክንያት የሚፈጠረው ተፋሰስ ስፋት ከ200 ሄክታር በታች ሊሆን አይችልም።

7 inayta rayma

7. ዋና ተፋሰስ

1. Inaytâ rayma akak iyyaanam inaytâ raymitteh kobox kinnuk baar akak 20000 hektaar gufu duuda

1. ዋና ተፋሰስ የማህበረሰብ ተፋሰሶች ስብስብ ሲሆን ስፋቱ እስከ 2000 ሺ ሄክታር ሊደርስ ይችላል።

2. Ta masayyak lani maasayyak[1] madqammudol galab akak xageenim tanay immay dariifâ daffeyna elle taninnal anuk hinnay xiinissô bicih taagah giddakkiini fayyak ramma lem bictah

2.በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (6) የተደነገገው ቢኖርም እንደ አካባቢው መልክዓ-ምድራዊ አቀማመጥ ወይም ለአስተዳደር አመችነት ሲባል መጠኑ ከፍ ወይም ዝቅ ሊል ይችላል።

3 inaytâ raymitteeta daqar addal geytimta giffagiffo le weeqaytittek ugutak baxisaanah

3/ ዋና ተፋሰሶች በወረዳው ውስጥ የሚገኙ ዋና ዋና ወንዞችን መነሻ በማድረግ ይለያሉ።

4.Inaytâ raymak baxsimmayeeneh tewqeh tan gandaado raymitteeta daddoosoonuh raymak dagah exxak qimmisak guba raqta exxa fan yaakumik ciggiilil oobaanam faxximta

4/ ከዋና ተፋሰሱ ተለይተው የወጡትን የማህበረሰብ ተፋሰሶች ለማልማት ከላይኛው የተፋሰሱ ክፍል በመጀመር ወደታችኛው በቅደም ተከተል መውረድ ያስፈልጋል።

5.Ta masayyak lani maasayyak [4] madqammudo elle taninnal anuk amogginak addah xaban kee xabanal geytimta gandaado raymitteeta nahal daddoosanam qassinooiyyi caddol sahdayi cayla kee gaddi xayyos akkalat culusak daddoosaanam faxximta raymitteeta baxsaanamih nahasiino amcawwele

5/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (ጠ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ከራስጌ በታች ጎንጎ ጎን ከሚገኙ የማህበረሰብ ተፋሰሶች በቅድሚያ የሚለማውን የመራቆት ደረጃ፣ የሰው ሀይልና የሀብት አቅርቦት ግምት ውስጥ በማስገባት ሊለሙ የሚገባቸው ተፋሰሶችን የመለየት ቅድሚያ ይሰጣል።

8 gandaadô raymih ikraaroh bica

8. የማህበረሰብ ተፋሰስ ዕቅድ ዝግጅት

1.gandaadô raymih ikraaroh bici gabat agliino kee madqa kattaatam faxximta

1/ የማህበረሰብ ተፋሰስ ዕቅድ ዝግጅት የአሳታፊነት መርሕን የተከተለ መሆን አለበት።

2. wagatah yan xagar faataciseh yan baaxo xoqoysimiyih siiratal elle abbinooowu waa dariifal baaxo xoqoysimih ikraaro takkeh gandaadô raymih ikraaro tohuk ugut abaanam keenil tan

2/ በሚመለከተው አካል የፀደቀ የመሬት አጠቃቀም ሥርዓት ተግባራዊ በሚሆንባቸው አካባቢዎች የመሬት አጠቃቀም እቅዶች በሚኖሩበት ጊዜ የማህበረሰብ ተፋሰስ እቅዶች እነዚህን መነሻ ማድረግ ይኖርባቸዋል።

3 gandaadô rayma daddoosa xagar naharak gandaadô raymih ikraaro bicisaanam keenil tan

3/ የማህበረሰብ ተፋሰስ የሚያለሙ አካላት በቅድሚያ የማህበረሰብ ተፋሰስ ዕቅድ “ማዘጋጀት አለባቸው።

4.Gandaadô raymih daddoosuk ugut takke ikraaro bictam luula taamah eglâ soolisanamak naharal cinnuuk luulâ taamah eglâ bicissah tan makaado raymi xaqoysimaamih missoyna bicisoonuh xaban ce xabanah wagitah yan buqrê maktabat cattiiimak kraaro bicisaanam keenil tan

4/በ የማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት መነሻ ዕቅድ የሚዘጋጀው የህብረት ሥራ ማኅበር ከመቋቋሙ በፊት ሲሆን የህብረት ሥራ ማኅበር መሥራች ከሚቱ የተፋሰስ ተጠቃሚዎች ማኅበሩን ከማደራጀት ጎን ለጎን በሚመለከተው የግብርና ጸ/ቤት በመታገዝ ዕቅዱን ማዘጋጀት አለበት።

5 Bictah tan ikaaro addat yagalleenih yanin abinitte daariifah qassinow kee ginō gaddih selliimiyya kalaloonuuyu, lee gadda gablusoonu kee laqna taxmuume gaazitteh tufiyya aynukusuk, baaxoh amrutiyyih ligdo dadlisoonu xiqsissam takkem faxximta

6. Gandaadō raymih daddos ikraarimah yan waqla inkih Tanih tan raymitte daddoosoonuh xiqsiisah yan bica abak garab daddoosimmay geeri garab daddoosimekal raaqaamak faxximta dacayri abaanam faxximta.

7. inaytā raymi gandaado raymitte kobox kinnuk daddos ikraaroh abbinoowiyyi qax yamqeggidah elle faxxiiminnaanih innal gandaado raymih baarih giddakkiinu baxaabaxissa heenih bicisaanam keenil tan

8 Ginook rayma xintosh caydih baxsa yabluuseh yan gandaado raymal bicisaanah yanin ikraaro gadaadō caydu rakiibo abak inkih tan raymi xoysima gandaadoh gabat aglel tekkem takkam faxximta .

9 gandaado raymih daddosih ikraaroh bicsiyyi dariifah ayyuntiino sarrimaanē gexsit kattateh yanim faxximta

10. inki gandaado raymi xalantot qokkolsimma iyyeh; kibbiimeh anuk 5-10 sanat fanah xer widdiirih ikraaro yaallem faxximta

11. Ta maasayyak lani maasayyak[9] madqamudumtem elle taninnal anuk gandaado raymitteeta xer waktih tan ikraaro rakiibo abeh anuk liggidi ikraaro keenih bicisaanam faxximta

12. Gandaadō raymih ikraaro baaxok inayta raymih istirateejihi ikraaro bicisoonu madqal abbootan akah Yomcowweh yan xagar yeyyeeqeh yan ikraaro rakiibo abam kaal tan

13. Gandaadō raymih daddosih luulā taamah eglā icisseh tan ikraaro inki daqaarak iroh maaduk aturam tekkek ikraaro caagid wagsiisah yan laqoorul inkih xayyowwa iyyeh daqor buqreh nakaatibih sittin geyil faatacsimam faxximta

5/ በሚዘጋጀው ዕቅድ ውስጥ የሚካተቱ ተግባራት የአካባቢ መራቆትንና የተፈጥሮ ሀብት መመናመንን ለመከላከል፣ የውኃ ሀብትን ለማጎልበትና የሙቀት አማቂ ጋዞችን ልቀት በመቀነስ የመሬትን የማምረት አቅም ለማሳደግ የሚያስችሉ መሆን አለባቸው።

6/ የማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት በሚታቀድበት ጊዜ መላ ተፋሰሱን ለማልማት የሚያስችል ዝግጅት በማድረግ ከፊሉ ለምቶ ከፊሉ ሣይለማ እንዳይቀር ተገቢው ጥንቃቄ መደረግ አለበት።

7/ ዋና ተፋሰስ የማህበረሰብ ተፋሰሶች ስብስብ በመሆኑ ለልማት ዕቅዱ ተፈጻሚነት ያመች ዘንድ እንደ አስፈላጊነቱ በማህበረሰብ ተፋሰስ ስፋት መጠን ተከፋፍሎ መዘጋጀት ይኖርበታል።

8/ በተፈጥሮ የተፋሰስና የአስተዳደር ወሰን ልዩነት በሚያሳይ የማህበረሰብ ተፋሰስ ላይ የሚዘጋጀው ዕቅድ የተፋሰስ ወሰንን ተከትሎ ሲሆን ሁሉንም የተፋሰስ ተጠቃሚ ማህበረሰብ ያሳተፈ መሆን አለበት።

9/ የማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት ዕቅድ አዘገጃጀት የአካባቢና ማኅበራዊ ዘላቂነት መርሕን የተከተለ መሆን አለበት።

10/ እንደ የማህበረሰብ ተፋሰስ በካርታ የተደገፈ የተሟላ ከ፩ እስከ 15 ዓመት የረዥም ጊዜ ዕቅድ ሊኖረው ይገባል።

11/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (9) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማህበረሰብ ተፋሰሶች የረጅም ጊዜ ዕቅዳቸውን መሠረት ያደረገ ዓመታዊ ዕቅድ ሊዘጋጅላቸው ይገባል።

12) የማህበረሰብ ተፋሰስ ዕቅድ አገራዊ ዋና የተፋሰስ ስትራቴጂክ ዕቅድ ለማዘጋጀት በሀገር ሥልጣን በተሰጠው አካል የወጣ ዕቅድን መሠረት ማድረግ ይኖርበታል

13/ በማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት ህብረት ሥራ ማኅበሩ የተዘጋጀው ዕቅድ ከአንድ ወረዳ በላይ ወሰን ተሸጋሪ ከሆነ ዕቅዱ ጉዳዩ ለሚመለከታቸው ወረዳዎች ሁሉ ቀርቦ በወረዳዎቹ ግብርና ጽ/ቤቶች ስምምነት መጽደቅ አለበት።

14. kulli dariifal baxsu leh tan gandaado raymitteeta kee inayta raymitteeta baaxoh caddol baxsu le baxsih macoh gexsit kattaatak baxsu le baxsa keenih yaceenim faxximta

9 . Gandaadō raymih daddoosu

1 Gandaado raymih daddoosih taamoomi daga raaqa raymak qimmisak guba raaqa raymih exxa fanah oobam faxximta

2. Gaddoosima raymah bictah tan teknolojitte doorak elle faxximtannal absiisaanam faxximta

3. Gandaado raymitteeta raymit xoqoysimaay, doolataay, hinnammay kaadu doolat xagar aalle sinni missoynaani ginnimtah tan porojektittet ,hinnay kaadu cankooki gabat daddoosimtu duddah

4. Gandaado raymih ikraaro gino rayma kee xiinissō maadih fanat baxsi elle yanih yan aracal rada waqla ikraaro abinal assu duddam xiinisso maadu kattaatak akkele

5. raymi daddoosih tamoomil xaariya kee dalka lowsii soonuh rayma kee daddos tamoomal xaariya kee dalka lowsii soonuh ogoysimte kalali cogdaadit yantifeqeenim faxximta

6. Gandaadō rayma daddoosah yan mari edde yantifeqeenih yanin gaba abtah tan sasnisa celtah tan kemikal satqo akak geyaanam doolat akkiyi madqa idni akah teceeh tan missoynaani cagalah akkele

7. faxe xaariya sad kemikal xoqoysil asah yan waqdi diidaaleh andoyaay dorbaa kee dariifal biyak baahaamak kemikal keefiyah yan madqa xagar kemikaalat xaqoysimah yan marah dudda le ixxiga yaceenih, elle faxxiima waqdi kee xaqoysimiyyi waqla doorra heenih niifiyya akah gexsiisan innah absiisaanama ,diidaaleh andora aba marah kemikal niifiyyi yakkek nahal yaakume takkaawisiyyih abinnitte yagdubeenim faxximta

14/ በየአካባቢው የሚለዩ የማህበረሰብ ተፋሰሶች እና ዋና ተፋሰሶች አገራዊውን የልዩ መለያ እሴት ሂደት ተከትለው ልዩ መለያ ሊሰጣቸው ይገባል።

9. የማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት

1. የማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት ከላይኛው የተፋሰሱ አካል ወደታችኛው የተፋሰሱ ክፍል ሥራዎች ተጀምረው መውረድ አለባቸው።

2. ለሚለማው ተፋሰስ ተስማሚ የሆኑ ቴክኖሎጂዎችን በመምረጥ በአግባቡ መተግበር ያስፈልጋል።

3/ የማህበረሰብ ተፋሰሶች በተፋሰሱ ተጠቃሚዎች፣ በመንግሥት ወይም መንግሥታዊ ባለሆኑ ድርጅቶች በሚቋቋሙ ፕሮጀክቶች ወይም በግለሰቦች ሊለሙ ይችላሉ።

4/ የማህበረሰብ ተፋሰስ ዕቅድ በተፈጥሮ ተፋሰስና በአስተዳደር ወሰን መካከል ልዩነት ባለው ቦታ ላይ የሚያርፍ በሆነ ጊዜ ዕቅዱ የሚተገበረው የአስተዳደር ወሰንን በመከተል ይሆናል።

5/ በተፋሰስ ልማት ሥራዎች ላይ ተባይና በሽታን ለመቆጣጠር የተቀናጁ የመከላከያ ዘዴዎች ይተገበራሉ።

6/ የማህበረሰብ ተፋሰስ አልሚዎች የሚገለገሉበትን ማናቸውም ሰው ሠራሽ ማዳበሪያ ወይም መሠል ኬሚካላዊ ግብዓት የሚያገኙት ከመንግሥት ወይም ሕጋዊ ፈቃድ ከተሰጣቸው ድርጅቶች ብቻ ይሆናል

7/ ማንኛውም ፀረ-ተባይ ኬሚካል ጥቅም ላይ በሚውልበት ጊዜ ሁሉ በንብ እርባታ በሰብልና በአካባቢው ላይ ጉዳት እንዳያስከትል ኬሚካሉን የሚያሰራጨው ሕጋዊ አካል ለኬሚካሉ ተጠቃሚዎች በቂ ዕውቀት ማስጨበጥና ተገቢውን ወቅትና የአጠቃቀም ጊዜ መርጠው ርጭቱን እንዲያካሂዱ ማድረግ ይኖርበታል። ለንብ አርቢዎችም ርጭቱ ከመደረጉ በፊት የቅድሚያ ማስጠንቀቂያ ተግባራት መፈጸም አለባቸው።

mudo elle taninnal anuk inki inki kemikaalitte leh tan gibdi summittek ugutak caxah samad kee dariifal baahah yan taqabi giffo leemih sabbatah mihrat li qokolut cattiiimak akah niifan innah hinnammay kaak xayî kattaatiyyih catol xoqoysil akah asannah absiisaanama tonnah wasaakat xagarat le tumammi elle kalan gurra dariifa dacayrih madqa dacrisak faxximah yan takkaawisiyya abaanam keenil tan

9.Gandaado raymih dariifah addal xoqosil assah ta satqo.mexxat akak daccarsimeeh xaqoysiyyi widdir akak tatre wee yakkem faxximta

10.Gandaado rayma daddoosah yan mari gino buqreh satqo akah xoqoysiman innah ken elsiisaanama

Sidichaytoh exxa

Gandaado raymat xaqoysimah luula taamah eгла elle gina

10 . Luula taamah eglah giniyya

1.Luulâ taamah eglah madqammudo elle taninnal anuk sidichaytoh exxal muden madqammudo abinal asele

2. rakiiboh eгла gandaadô raymih baar hinnammay maadu rakiibo abak ginniimam faxximta takkay ikkal gandaado rayma kee xiinisso maaditte sissinaane tellek eгла daqar maadu kattaatak ginnimam faxximta addafakoot edde xintal madqimele

3.Gandaado raymih daddos luula taamah tiyantitte rasi xintosh maadu kattaatak ginniimeloonum akkuk rasi addat sitta celta abinitte tiyaak daga gandaado raymih daddos luula taamah tiyanti yanim maduuda

4.Gandaadô raymih daddoosih luula taamah federeshinitte rakaakay maadu kattaatak ginniime loonum kinnuk rakaakay addat sitta celta taamal tiyaak daga yakkoonu maduudumta.

5. Elle faxximtannal baaxoh caddol inki gandaadô raymih daddoosih luula taama federeshin ginniimam duudah

እንደተጠበቀ ሆኖ አንዳንድ ኬሚካሎች ካላቸው ጠንካራ መርዛማነት የተነሳ በዕፅዋትና በአካባቢው ላይ የሚያደርሱት ጉዳት ከፍተኛ በመሆኑ በባለሙያ ድጋፍ እንዲረ ወይም በእርሱ የቅርብ ክትትል ጥቅም ላይ እንዲውሉ መደረግና የቅሪቶች አወጋገድ የአካባቢ ጥበቃ ሕግ በሚፈቅደው መሠረት ተገቢው ጥንቃቄ መደረግ ይኖርበታል።

9/ በማህበረሰብ ተፋሰሱ ክልል ውስጥ ጥቅም ላይ የሚውሉ ግብዓቶች ደረጃቸውን የጠበቁና የመጠቀሚያ ጊዜያቸው ያላለፈ መሆን አለበት።

10/ የማህበረሰብ ተፋሰስ አልሚዎች ተፈጥሯዊ የግብርና ግብዓቶችን እንዲጠቀሙ ይበረታታሉ።

ክፍል ሦስት

ስለማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ህብረት ሥራ ማኅበር አመሠራረት

10. ስለ ህብረት ሥራ ማኅበር አመሠራረት

1/ የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው በክፍል ሦስት የተደነገጉት ድንጋጌዎች ተፈጻሚ ይሆናሉ።

2/ መሠረታዊ ማኅበሩ በማህበረሰብ ተፋሰሱ ስፋት ወይም ወሰን መሠረት መቋቋም አለበት። ሆኖም ግን የማህበረሰብ ተፋሰሱና የአስተዳደር ወሰኖች የሚለያዩ ከሆነ ማኅበሩ የወረዳውን ወሰን ተከትሎ መቋቋም አለበት። ዝርዝሩ በደንብ ይወሰናል።

3/ የማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት ህብረት ሥራ ዩኒየኖች የዞን አስተዳደር ወሰንን ተከትለው የሚደራጁ ሲሆን በዞን ውስጥ በተመሳሳይ ተግባር ከአንድ በላይ የማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት ህብረት አይችልም። ሥራ ዩኒየን ሊኖር

4/ የማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት ህብረት ሥራ ፌደሬሽኖች የክልል ወሰንን ተከትለው የሚደራጁ ሲሆን በክልል ውስጥ በተመሳሳይ ተግባር ከአንድ በላይ ሊኖር አይችልም።

5/ እንደአስፈላጊነቱ በአገር ደረጃ አንድ የማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት ህብረት ሥራ ፌደሬሽን ሊደራጅ ይችላል።

mannal daddoosanaamaay mannal xiinisaamaay
mannal dacrisaanam kee edde xoqoysimoonuwaan
inni addafakoot luk daffeesoonuwaan madqamudo
elle taninnal anuk xaqoysimtah tan gandaado elle
walaleenih sittin gey elle gufen inna takkem faxximta

7. Gandaadô raymih xaqoysima luula taamah eglâ
faxximtah tan miizaanisiyyi xiqsiisentitte kibba
heenih xayyoowak luula taamah kukta rakiibo abak
celtah tan abbatiiinok madqa xagariino geele

8. raymak geytimtah tan gino gaddih xalitte innawak
qaysooy, garboo kee garbot geytimta xalitte
hinnammay tonna tonna celta gino gaddih xalitteeta
qaynatal takku lakqoh aylammuk geytimteh tan
lakqok adoytiitih kuraabiyaanam kee raymi
daddoosih hadafah eglâ migaaqal fakkiimu waa banki
cisaaabal daffeytu wayta lakqo qadad eglah addah
edde xintal madqimele

11. raymi xoqoysimah eglah adotiiti

Ciggiltah tan xiqsiisentittek tiyak teena kibtu wayta
itiiyopiyyiinu ta kukta rakiibo abak raymi xoqoysimah
luula taamah eglah adoyata yakkeemih gar lon

1 Raymi rakaakayih addat baaxoh ikoytiinu leh yan
maray tokkek geytima culentat mannoowa;

2. Raymi rakaakayih addat baaxoh ikoytiinu aalle
waanamah dariifal sigah yan mara kinnuk gino
gaddat xoqoysima yekkeenik;

3. Elle geytimaanam raymi rakaakay akke wayta
baaxo mardeysiteh yan mara takku kalah madqa gital
raymâ luk angaaraw leh ta maritteta

4. luulâ taamah eglah kuktal madqamudol elle
taninnal anuk gandaado raymih dariifal baaxoh
ikoytiinu leeh, 18 karmak addah yanih yan mari qarsi
xaleyna katuuk yaysaqarrimeenim duudaanah

5. Ta maasayyal madqam mudumtem xiqsiisentitte
kibeh geytime maraa kee baxsa le hangi akah
faxxiima ayyunti exxaaxi luulâ taamah adoyta
yakkeeh eglat geytimah yan tuxxiqittet agleyta
yakkuh` dudda le gar lon

በባለቤትነት ይዘው እንዴት እንደሚያለሙት ፡
እንደሚያስተዳድሩት እንደሚጠብቁትና እንደሚጠቀሙበት
በዝርዝር የሚደነግግ ሆኖ ተጠቃሚ ማህበረሰቡ የመከረከትና
ስምምነት ላይ የደረሰበት መሆን አለበት።

7/ የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ህብረት ሥራ ማጎበር
አስፈላጊ መመ በኛ መስፈርቶችን አሟልቶ በመቅረብ በህብረት
ሥራ ማህበራት አዋጅ መሠረት አግባብ ካለው ባለሥልጣን
ሕጋዊ ሰውነት ያገኛል።

8/ ከተፋሰሱ የሚገኙ የተፈጥሮ ሀብት ውጤቶች እንደ ሣር ደን
እና የደን ውጤቶች ወይም መሰል የተፈጥሮ ሀብት ውጤቶች
በዓይነትም ሆነ በገንዘብ ተሸጠው ከተገኘው ገንዘብ ላይ
ለአባላት የሚከፈልፍ ለተፋሰሱ ልማት ዓላማ በማጎበር ስም
በሚከፈት የባንክ ሂሳብ ተቀማጭ የሚሆነው የገንዘብ መጠን
በማጎበር የውስጥ ደንብ ይወሰናል።

11. ስለተፋሰስ ተጠቃሚዎች ማህበር አባላት

ከሚከተሉት መስፈርቶች አንዱን የሚያሟሉ ኢትዮጵያውያን
በዚህ አዋጅ መሠረት የተፋሰስ ተጠቃሚዎች ህብረት ሥራ
ማህበር አባል ለመሆን መብት አላቸው፡

1/ በተፋሰሱ ክልል ውስጥ የመሬት ይዘታ ያላቸውና ከዚህ
በሚገኝ ገቢ የሚተዳደሩ

2/ በተፋሰሱ ክልል ውስጥ የመሬት ይዘታ ባይኖራቸውም
በዙሪያው ነዋሪዎች ከመሆናቸው የተነሣ ኩተፈጥሮ ሀብቱ
ተጠቃሚዎች የሆኑ ወገኖች፤

3/ ኗሪነታቸው በተፋሰሱ ክልል ውስጥ ባይሆንም መሬት
ተከራይተው ሆነ በሌላ ሀገር መገንዘብ ከተፋሰሱ ጋር ግንኙነት
ያላቸው ሰዎች።

4/ በህብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ የተደነገገው ቢኖርም
በማህበረሰብ ተፋሰስ በተፋሰስ ክልሉ ውስጥ የመሬት ይዘታ
ያላቸውና ዕድሜያቸው ከ 18 ዓመት በታች የሆኑ ሰዎች
በሞግዚቶቻቸው አማካኝነት በአባልነት ሊመዘገቡ ይችላሉ።

5/ በዚህ አንቀጽ የተደነገጉትን መስፈርቶች አሟልተው የተገኙ
ልዩ ትኩረት የሚያሻቸው የግብረተሰብ ክፍሎች የህብረት ሥራ
ማህበር አባል የመሆንና ማጎበር የሚያስገኛቸውን ጥቅሞች
ተካፋይ የመሆን ሙሉ መብት አላቸው።

adoytiiti

1. Raymi xoqoysimah eгла madmah abbinoowiyyah cato abtaah raymi dariifal saanih tan xoqoysima akke sinni cankookiyy, eглаaliyy kalah dabsimaami massakkaxxa le adoytiinuh oggolaanam duudaanah.
2. massakaxxa le adoytit raymat xoqoysimah eгла addat doorimaanam takku dooraanam hinnammaya akinnaanah caagidil anay yaceenimih gar yaalloonu maduudan

13 Massakaxxa le adoytiitih doori kee qaaqa

1. massakaxxa le adoytit isinni fayxiik ugutak hinnammay gandaado taama selta makaadoh esserok ugutak gino gaddih daddos dacayri wagsiisak baritto kee fayu aceeloon, tonnah tekniikiyy qaynat kee lakqo qokol abelon
2. massakaxxa le adoytit raymi taama gexsissah tan makaadok keenil xayyowta seeco rakiibo abak amolladi koboxut akah yangalen innah abak isinni mabla aceelon

14. Gandaadô raymih xoqoysimak luula taamah eгла adoytiitih gara

Luula taamah eгла kukti madqamudumtem elle taninnal anuk raymi xaqoysima luula eгла adoyti kataytah tan garwa aalle le

1. ta kuktih maasayyak 23 kee 24 tan madqamudooda elle taninnal anuk gandaadô raymih addat geytintah tan gino gadditte ittallih hinnammaya caglah edde xoqoysimaanama
2. eгла gubat adoytit lon duddittek ugutak loonuh yanin mahrat takku fayxiik ugutak xoqoysimâ butta ginak rayma biyaake waa gurrul culenta geysissah tan taamoomil taamitaanama
3. Ta maasayyak lani maasayyak [2] rakiibo abak culenta geysissa taamoomi, diidaaleh aydoraa, can kee canti xalu massoosaanam kee xayyoosaanamaay saq gablusaanam boco akke sinni garbo xalitte /amruteenim kee xayyoosaanam, caxaaxuwa kee :axa fexxitte yamruteenim kee xayyoosaanamaay, onnah qalaftah innah yan daddos wagsissa raymi faddos biyaake wayta taamoomi amommissa.

አባላት

1/ የተፋሰስ ተጠቃሚዎች ማኅበር | ለዓላማው ተፈፃሚነት የሚያግዙ ሆነው በተፋሰሱ አካባቢ የሚንቀሳቀሱ ነገር ግን የተፋሰሱ ቀጥተኛ ተጠቃሚ ያልሆኑትን ግለሰቦች ድርጅቶች ወይም ተቋማት በክብር አባልነት ሊቀበል ይችላል።

2/ የክብር አባላት በተፋሰሱ ተጠቃሚዎች ማኅበር ውስጥ የመምረጥም ሆነ የመመረጥ ወይም በማናቸውም ጉዳይ ድምፅ የመስጠት መብት አይኖራቸውም።

13. የክብር አባላት ሚና እና ኃላፊነት

1/ የክብር አባላቱ በራሳቸው ተነሳሽነት ወይም በማኅበሩ ሥራ አስፈጻሚ ጥያቄ ስለተፈጥሮ ሀብቱ ልማትና ጥበቃ ትምህርትና ምክር ይለግሳሉ፤ እንደዚሁም የቴክኒክ የዓይነትና የገንዘብ ድጋፍ ያደርጋሉ።

2/ የክብር አባላቱ በተፋሰሱ ሥራ አመራር ኮሚቴ በሚቀርብላቸው ጥሪ መሠረት በጠቅላላ ጉባዔ ስብሰባዎች እንዲሳተፉ በማድረግ ሀሳብ ይሰጣሉ።

14. የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ህብረት ሥራ

ማኅበር አባላት መብት

በህብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የተፋሰስ ተጠቃሚዎች ህብረት ሥራ ማህበር አባል የሚከተሉት መብቶች ይኖሩታል፡

- 1/ የዚህ አዋጅ አንቀፅ 23 እና 24 ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው በማህበረሰብ ተፋሰስ ውስጥ የሚገኙትን የተፈጥሮ ሀብቶች በጋራ ወይም በግል የመጠቀም፤
- 2/ በማህበሩ ሥር አባላት እንደሚሆኑም ሆነ ፍላጎታቸው የተጠቃሚዎች ቡድን በመፍጠር ተፋሰሱን በማይጎዳ ሁኔታ ገቢ በሚያስገኙ ሥራዎች ላይ የመሰማራት፤
- 3/ በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (2) መሠረት ግቢ የሚያስገኙ ሥራዎች እንደ ንብ ማነብ፣ ወተትና የወተት ተዋፅኦ ማቀነባበር እና ማቅረብ፣ እንስሳት ማድለብ፣ እንት ነክ ያልሆኑ የደን ውጤቶች ማምረት እና ማቅረብ፣ አትክልት እና ፍራፍሬ ማምረትና ማቅረብ እንዲሁም አንድ መኖ ልማት ያሉ የተፋሰስ ልማቱን የማይጎዱ ሥራዎችን ያጠቃልላል፤

xoqoysimiyyal ambad exxiga elle geyan gugudut yangaleenimi

15 Eglah adoytit akke sinniih, gandaadô raymat xoqoysima marih garwa

1.Gadaadô raymih addat cankah hinnammay gandaadoh hinnay madqâ xagar diggoyseh yan agleh ikoytah bagus yanih yan gino gaddittet yantifiqeenimi

2. Adoyta yakkoonuh xiqsiisentitte kibeenik akinnanih waqla gandaadô raymih xoqoysimak luula taamah eglah adoyta yakkeemih gar le.

3.Gandaadô raymih daddosih dacayrii kee xaqoysim wagsissa cubbi kee ixxiga elle geyaanah yanin gudgudittet yangaleenimi

4.Egla, raymi daddoosu luK yan angaarawat axawah tan agdaabeh abinih sababal cankah ikoytal tamaatu dudda gibdaabinitte dacrisaanama

16. Gandaadô raymih xoqoysimaaami luula taamah eglah adoytiitih dirki

Gandaadô raymih xoqoysimah luula taamah adoyta yekke num luula taamah eglah kuktal madqammudunte dirkiika keenik elle taninnan innal anuk katayta dirkiika keenil tan

1.Raymi addat gexsith yanih yan gino gaddih daddoosut gabah assagolla yaallenimi

2.Raymi dariifal tanih tan ginoo kee daddoosut geytimte gadditte finqak cataanah kalalaanama

3.Eglah edde xintaak ugutak madaqaanah yanin adoytiini ofya meklaanama

4. Egah edde xintaak ugutak cankah,buttah inkih tan abaanah yanin taamoomil abaanah yanin walalay ikraaro bicaay dacayro ddaddos abinittel abaanah yanin mano caagiida elle biyaake waa gurral ariiqô taama abaanam edde anuk cubbi luk edde yangaleenimi

5.Qedeb akak faxxiima sissin gino gaddih daddos rakiibo abak daddoswa qedeb heenih sarrimaane le manfaqat yaceenim bisoh akah inta inna egla tayyaaqeh tan ikraaro rakiibo abak qedeb taama dacaraanama

የግንዛቤ ዕውቀት በሚያስጨብጡ መድረኮች የመሳተፍ።

15. የማህበሩ አባል ያልሆኑ የማህበረሰብ ተፋሰሱ

ተጠቃሚዎች መብቶች

1/ በማህበረሰብ ተፋሰሱ ውስጥ በግል ወይም በማህበረሰቡ ወይም በህጋዊ አካል በተረጋገጠ የወል ይዞታ ላይ የሚገኙትን የተፈጥሮ ሀብቶች የመጠቀም፤

2/ አባል ለመሆን የሚያስፈልጉ መስፈርቶችን ካሟሉ በማንኛውም ጊዜ የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ህብረት ሥራ ማህበር አባል የመሆን፤

3/ የማህበረሰብ ተፋሰስን ልማት፣ ጥበቃና አጠቃቀም በሚመለከት ግንዛቤና ዕውቀት በሚያስጨብጡ መድረኮች ላይ የመሳተፍ፤

4/ ማህበሩ ከተፋሰሱ ልማት ጋር በተያያዘ በሚያከናውኗቸው ተግባራት ምክንያት በግል ይዞታ ላይ ከሚከሰት ጉዳት የመጠበቅ፤

16. የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ህብረት ሥራ ማኅበር አባላት ግዴታዎች

የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ህብረት ሥራ ማኅበር አባል የሆነ ማንኛውም ሰው በህብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ የተደነገጉ ግዴታዎች እንደሚከተሉት መፈጸማቸው እንደተጠበቀ ሆኖ የሚከተሉት ግዴታዎች ይኖሩበታል፡-

1/ በተፋሰሱ ውስጥ በሚካሄድ የተፈጥሮ ሀብት ልማት ላይ የመሳተፍ፤

2) በተፋሰሱ ክልል ያሉትን ተፈጥሯዊና በልማት የተገኙ ሀብቶች ክውድመት የመጠበቅና የመከላከል፤

3) በማኅበሩ መተዳደሪያ ደንብ መሠረት የሚወሰን የአባልነት ክፍያ የመክፈል፤

4) በማኅበሩ መተዳደሪያ ደንብ መሠረት በግል በቡድንና በአጠቃላይ በሚከናወኑ የውይይት፣ የዕቅድ ዝግጅት፣ የጥበቃና የልማት ተግባራት ላይ የኑሮ ሁኔታቸውን በማይጎዳ መልኩ የጉልበት አስተዋጽኦ ማድረግን ጨምሮ በጎታት የመሳተፍ

5) ጥገና የሚያስፈልጋቸውን ልዩ ልዩ የተፈጥሮ ሀብት ልማት መሠረተ ልማቶች፣ ተጠግነው የዘወትር ጥቅም መስጠታቸውን እንዲቀጥሉ ማኅበሩ በሚያወጣው ፕሮግራም መሠረት በጥን ሥራ ላይ የመሳማራት።

17 Eglah adoyta akke sinni gandaadoh raymit xoqoysimâ dirkiiki

- 1 Agleh ikoytah bagul xaqoysima yakkeeniggedih daddos dacayri taamoomit eglah adotiiti luk faxximma inta gabatassagolla yaallenimi
- 2.Gandaadoh rayma biyaktu dudda abinitte yagdubeenimik issi waasanama
- 3 Cankah ikoytah bagul geytima gino gadditteh xoqoysimiyyi nagaynaan biyaakelem tekkek ginô gadda qassinoowiyya kataase akah waannah cubbi abitaanama
- 4.Rayma kee dariifal geytimta garbo gaddal giraa kee tonna celta qawwalayla ugutta waqla eglâ abtah tan daddos kee dacayrih angagoyyat koobahsimaanamih dirki keenil tan

17. የማህበሩ አባል ያልሆኑ የማህበረሰብ ተፋሰሱ ተጠቃሚዎች ግዴታዎች

- 1/ በወል ይዘታ ላይ ተጠቃሚ ለመሆን የልማትና የጥበቃ ተግባር ላይ ከማህበር አባላት እኩል ተሳትፎ የማድረግ፤
- 2/ የማህበረሰብ ተፋሰስን ሊጎዱ የሚችሉ ተግባራትን ከመፈፀም መቆጠብ፤
- 3/በግል ይዘታቸው ላይ የሚገኙ የተፈጥሮ ሀብቶች አጠቃቀም የተፋሰሱን ደህንነት የሚጎዱና የተፈጥሮ ሀብት መራቆትን የሚያስከትሉ እንዳይሆኑ ጥንቃቄ ማድረግ፤
- 4/ በተፋሰሱና በአካባቢው በሚገኝ የደን ሀብት ላይ እሳትና መሰል አደጋ በሚከሰት ጊዜ ማህበሩ ለሚያደርገው የልማትና የጥበቃ እንቅስቃሴ የመተባበር ግዴታ ይኖርባቸዋል።

18 Adoytiinuk diiriyimiyya

Gandaadô raymih adoytah yan num luulâ taamah eglah kuktal akah madqammudemtenni elle yaninnal anuk ta kuktih maasayyak 11 baxxaqsimteh tan xiqsiisentit widdir gexsitih addat kibbiimekkah raaqeki adoytiinuk diiriyimah

18. ከአባልነት ስለመሰናበት

የማህበረሰብ ተፋሰስ አባል የሆነ ሰው በሀብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ የተደነገጉት እንደተጠበቁ ሆነው በዚህ አዋጅ አንቀፅ 16 የተዘረዘሩትን መስፈርቶች በጊዜ ሂደት ሳያሟላ ቀርቶ ሲገኝ ከአባልነት ይሰናበታል።

19 Egla xissiimiyya

Egla, tahaak baxxaqsimte xisne allele

- 1/ Eglak amolladi koboxu
- 2/taama gexsissa makaado
- 3/faxxiimak maacissek kali lani makaadooda

19. የማኅበሩ አደረጃጀት

ማኅበሩ ከዚህ በታች የተገለፀው አደረጃጀት ይኖረዋል፤

- 1/ የማኅበሩ ጠቅላላ ጉባዔ፤
- 2/ የሥራ አመራር ኮሚቴ
- 3/ እንደአስፈላጊነቱ ሌሎች ንዑሳን ኮሚቴዎች።

20. Egla kalah tan xagoorâ luk taalluwaa angaaraw

- 1.Awdâ xiinissô luk saanih angaaraw ginok faxximah yan qokol geytam duddah
- 2.dariifal tangagayyeh tan exxaaxi takku gersi doolatiini xagar aalle sinni missoynaani hinnay eglâali luk eglah hadaf arac xagisoonuh cato takkeh tan sittigeyitteeta abaanam duudaanah

20. ማኅበሩ ከሌሎች አካላት ግንኙነት ጋር ስለሚኖረው

- 1.ከቀበሌ አስተዳደሩ ጋር ቀጥተኛ ግንኙነት በመፍጠር አስፈላጊውን ድጋፍ ማግኘት ይችላል።
- 2. በአካባቢው ከሚንቀሳቀሱም ሆነ ከሌሎች መንግሥታዊ ወይም መንግሥታዊ ካልሆኑ ድርጅቶች ወይም ማኅበራት ጋር የማኅበሩን ዓላማ እውን ለማድረግ የሚያግዙ ስምምነቶችን ሊያደርግ ይችላል።

Ferey haytoh exxa

ክፍል አራት

Gandaadô raymih dacariiy xiinissô xoqoysimi

የማህበረሰብ ተፋሰስ ጥበቃ፣ አስተዳደርና አጠቃቀም

21. Raymi daddoosih taamoomah dacayriiy, xiinisso kee xoqoysimi

21. የተፋሰስ ልማት ሥራዎች አጠባበቅ፣ አስተዳደርና አጠቃቀም

1/ Barri baaxoh ikotiinih garwaa kee dirkiika wagsiisak kali madqqooqik madqamudooda elle taninnal anuk akkinaanih raymi addat geytimta cankah hinnammay agleh lon baaxo ginô weelo xarriita kee lee dacayrih taamoomi agdubuk hanaawisakay tonnahan qedebak xarriita corriime kalaloonuh, xarriita meqaane dacrisaaman keenil tan

1/ የገጠር መሬት ባለይዘታ መብቶችና ግዴታዎችን አስመልክቶ የሌሎች ሕጎች ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው ማንኛውም በተፋሰስ ውስጥ የሚገኝ የግል ወይም የወል ባለይዘታ እንደ መሬቱ ተፈጥሯዊ አቀማመጥ የአፈርና ውኃ መጠበቂያ ሥራዎችን በመሥራትና በመንከባከብ እንዲሁም በመጠገን የአፈር ክለትን በመከላከል የአፈርን ለምነት የመጠበቅ ግዴታ አለበት።

2, Akkinnaanih cankah hinnammay agleh lon ikoyta;

2/ ማንኛውም የግል ወይም የወል ባለይዘታ ሀ) በተፋሰሱ ውስጥ በተሠሩ የልማት ሥራዎች ላይ ጉዳት እንዳይደርስ ልቅ የእንስሳት ስምሪትን የመቆጣጠርና የመጠበቅ ኃላፊነት አለበት፤

A. raymi addat tekkeh tan daddos taamoomil gibdaabini gufaamak faalitoḥ saqa dacrisaanamih qaaqa keenil tan

ለ) በተፋሰሱ ውስጥ በሚገኙት የመሬት ይዘታዎች ዳር ድንበር፣ በማሳው ውስጥና በመንገዶች ዳር የደን፣ የመኖ ዛፎችንና አልሚ የእፅዋት ዝርያዎችን በመትከል፣ በመንከባከብና በመጠበቅ የአካባቢውን ለምነትና ንገት የመጠበቅ ግዴታ አለበት፤

B. Raymi addat geytimtah tan baaxoh ikotitteh cayduuy buqree kee giti dariifaay, qalaftah coox lee meqe caxa samaditte daabisaanamaay hanaawisaanam kee dacrisak dariifah xarriiti maqaane kee qaafiyat dacrisaanamih dirki keenil tan

ሐ) በተፋሰሱ ውስጥ በሚገኙ የይዘታ መሬቶች አካባቢ ወንዞች፣ ሐይቆች ምንጮች፣ በረበር ስፍራዎችና ውኃ አዘል መሬቶች ያሉ እንደሆነ እነዚህ በአጠቃቀምና በአያያዝ ሣቢያ ጉዳት እንዳይደርስባቸው እንደ አካባቢው ተጨባጭ ሁኔታ በሕግ ሥልጣን የተሰጠው አካል በሚያወጣው ሕግ መሠረት በቂ የመከላከያ የመተው ግዴታ አለበት፣ ርቀት

C. Raymi addat geytimtah tan ikoytiinut axawah tan baaxo dariifal tan weeqaytitteey, kalwaa kee daroori muhurwah arooca kee lee elle xinta arooca tenek ta aroocah xoqoysimiyya dacrise wayiyyi sabbatah gibdaabini ken yaafeemik dariifa caalat elle aninnaanih gurrall madqa abbootan akah teceeh tan xagar yayyaaquwa madqak ugutak dudda le kalali xexxar cabaanamih dirki keenil tan

መ) በተፋሰሱ ውስጥ በሚገኘው ይዘታው ላይ የሚፈጠር ትርፍ የጎርፍ ውኃ ቢያጋጥም ይኸው በሌሎች አጎራባች ማሳዎች ላይ ጉዳት እንዳያስከትል፣ ከሌሎች የሚመጣውንም በማቀባበል ወደ ሰው ሠራሽ ወይም የተፈጥሮ መፋሰሻ በዮች እንዲፋሰስ የማድረግ ግዴታ አለበት፤

D. Raymi addat geytitah tan ikoytiini aroocal ginnimtah tan ossotinah weeqi lee tenek too leelwa geeri cuggaanê buqreeral gibdaabina kataasamak gersi kabuki tamaate leelwa tabaatabisak gaba abteh tan hinnay giinook caxitta baayurwat akah caxitannah abaanamih dirki keenil tan

E. Raymi rakaakayal geytima ikoyta le mari ta masayyak lani maasayyak [2][d] keenil radda dirkik yawqoonuh caddook daga yakkeh yan taqabi keenit boode kaa tekkek taham wagsiisah yan gino gaddih dabsimaa kee egla yaysixigeenim keenil tan

F. Raymi addat geytimtah tan ikoytiini baaxoh addat hinnay maadittel daddoosen hinnammay daddoosannah yanin garboo caxah samaditteey silaalo kee reebitteh sabbatah cuggaaneh yan numih dorba murtii kee kalah leh yan garwa biyaakam takkem mafaxximta

G. Raymi addat wagitah yan xagar faataciseh yan baaxo xoqoysimih ikraaro tanikaa tekkek baaxo ikraarot daddosaanam kee hanaawisaanamih dirki keenil tan

H. Raymi addal girah cararow ugute waaggidah takkaawim maaqatta beyaanamih dirki keenil tan

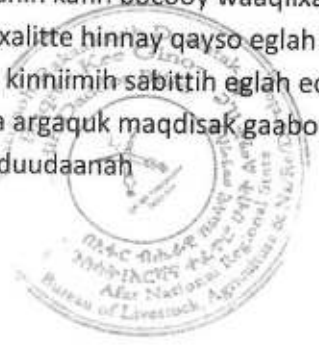
I. Darba dacrisaanaggidih yagdubeenih yanin taamaaksah gandaado raymih addat geytimta xageega kee dariifal geytimtah yan dubaalaa kee kimbirwa samad dariifa cabba heenih dabboh gexaanamak takkaawimaanamih dirki keenil tan

J. Raymi addat geytimta ikoytiini baaxooxah addat daabissaay hanaawisak yeynebeh yanin yan garboh cooxuuy, qalafta kee aynabeh meqe caxah samadih xaqoysimiyya wagsiisak garbô daddoosuuy dacayri kee xaqoysim madqa kee makko le gurral kalah faxximta madqooqi rakiibo abinal assam faxximta

22 Bocooy boco akke sinni caxa xalittee kee qaysô xoqoysimiyya

1. Raymi addat cankah hinnay agleh ikoytittet xoqoysimaanamih gar leh tan maritte ta ikoytittel daddooseneh yanin hinnay daabiseeneh yanin kafin bocooy, cooxuuy, waaqiixaay, qaysoo kee boco akke sinni garbo xalittet yantifiqeenimih gar lon

2. Ta maasayyak lani maasayyak [1] galab akak xagen ikoytiinu le marak iroh raymi rakaakayih addat geytima akkinnaanah kafin bocooy waaqiixaay, boco akke sinni garbo xalitte hinnay qayso eglah adoytit sittalluk le ikoyta kinniimih sabittih eglah edde xinta rakiibo abak; egla argaquk maqdisak gaaboysak edde xaqoysimaanam duudaanah

ሠ) በተፋሰሱ ክልል ውስጥ የሚገኝ ባለይዘታ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) (መ) የተጣለውን ግዴታ ለመወጣት ከአቅም በላይ የሆነ ችግር ያጋጠመው እንደሆነ ይህንኑ ለሚመለከተው የተፈጥሮ ሃብት ተቋምና ለማህበሩ ማሳወቅ አለበት

ረ) በተፋሰሱ ውስጥ በሚገኘው የይዘታ መሬቱ ውስጥ ወይም ዳር ድንበሮች ላይ ያለማቸው ወይም የሚያለማቸው የደንና የእጭዋት ዝርያዎች በጥላቸውና በጠፈጠፋቸው ምክንያት የተጎራባጁን ባለይዘታ የሰብል ምርትና ሌሎች መብቶች የሚጎዳ መሆን የለበትም፤

ሰ) በተፋሰሱ ውስጥ በሚመለከተው አካል የፀደቀ የመሬት አጠቃቀም ዕቅድ በሚኖርበት ጊዜ መሬቱን በዕቅዱ መሠረት የማልማትና የመንከባከብ ግዴታ አለበት፤

ሸ) በተፋሰሱ ውስጥ የእሳት ቃጠሎ እንዳይነሳ አስፈላጊውን የጥንቃቄ እርምጃ የመውሰድ ግዴታ አለበት፤

ቀ) ሰብሉን ለመጠበቅ ከሚያከናውኗቸው ተግባራት በስተቀር በማህበረሰብ ተፋሰሱ ውስጥ በሚገኙ ማሳዎቹና በአካባቢው የሚገኙ የዱር እንስሳትና አዕዋፋት አካባቢውን ለቅቀው እንዳይሰደዱ ጥንቃቄ የማድረግ ግዴታ አለበት፤

በ) በተፋሰሱ ውስጥ በሚገኙ የይዘታ መሬቶቹ ውስጥ ተክሎና ተንከባክቦ ያሳደጋቸውን የደን ዛፎች የመኖና አልሚ የእጭዋት ዝርያዎች አጠቃቀምን በተመለከተ በደን ልማት ጥበቃና አጠቃቀም ህግና አግባብነት ባላቸው ሌሎች ህጎች መሰረት ተግባራዊ መደረግ አለበት።

22. ስለ እንጨት እንጨት ያልሆኑ የደን ውጤቶች እና ሣር አጠቃቀም

1/ በተፋሰሱ ክልል ውስጥ በግል ወይም በወል ይዘታዎች ላይ የመጠቀም መብት ያላቸው ሰዎች በእነዚህ ይዘታዎች ላይ ያለሙትን ወይም የተተከለትን ደረቅ እንጨት፣ ዛፍ፣ ቁጥቋጦ ሣር እና እንጨት ያልሆኑ የደን ውጤቶች የመጠቀም መብት አላቸው።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) ከተጠቀሱት ባለይዘታዎች ውጭ በተፋሰስ ክልል ውስጥ የሚገኝ ማናቸውም ደረቅ እንጨት፣ ዛፍ፣ ቁጥቋጦ እንጨት ያልሆነ የደን ውጤት ወይም ግር የማጎበሩ አባላት የጋራ ንብረት ስለሆነ፣ በማጎበሩ ውስጥ ደንብ ሞላረት ማጎበሩ ቆርጦ፣ አጭዶና ሰብስቦ መጠቀም ይችላል።

3. Ta maasayyak lani maasayyak [1] kee [2] yal galab akak xagen gadditteh xaqoysimiyyi xayyooyso sarrimaane leh yang gital elle dacrisoonu duudan makkol yagdubeenim faxximta

23 Raymi rakaakayih addal geytimah yan xeet kee ballaaqe xaqoysimi

Maqaadin taamoomih kukta rakiibo abak naharal maqaadin amrutiyyi taamal sugteh tan xagoorah gar dirki elle taninnal anuk

1. Ta kuktak maasayyak 25 [1] galab akak xagen ikoytiini aroocal geytimta ballaaqe kee xeeti dacrisaanam kee edde xaqoysimaanamih masquuliyat gar makko le gurral maqaadin taamoomah madqa kekes abak ikoytiinuh leh yan marihim akkele

2. Taymi rakaakayih addat geytimaah agleh lon hinnay doolat ikoytiinut yan aracal geytima xeet ballaaqe makko gurral maqaadin tamoomih madqa rakiibo abak xeet kee ballaaqe raymi daddosu edde yantifiqem duudah

3. Ta maasayyak lani maasayyak [1] [2] maqammudooda tanay immay xeet kee ballaaqe xayyos sarrimaane le gital edde xaqoysimoonu kee dacrisaanam duudoonuh xarriiti corriimiyya kee dariifō biyak kataasamak takkaawimaanam faxximta

24. Gandaado raymih rakaakayih addat getimta lee gaddat elle xaqoysiman gurra

Gandaadō raymih rakaakayih addat geytimah yan lee gaddih xaqoysimiyyi makko leh yan lee gaddih xiinissah madqa elle idnissa gurral abinal asele

25 nawaacih siirat ayfaafayih mekla

1. Gandaado raymi daddoosaanamih sababal tantifiqe tan xagowaa gandaado raymih daddoosih siirat nawaacih ayfaafal ofya mekelaanamih dirki keenil tan

2. Ta maasayyak lani maasayyak [1] yal madqam mudo rakiibo abak mekkeltintah tan leet fantaxaw le siirat nawaacih ayfaafay ofya lee gaddih xiinissah madqa rakiibo abak tanguddubem akkele

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) የተጠቀሱት ሀብቶች አጠቃቀም አቅርቦቱን ዘላቂነት ባለው መንገድ ለመጠበቅ በሚያስችል አግባብ መፈጸም ይኖርበታል

23) በተፋሰሱ ክልል ውስጥ ስለሚገኝ ድንጋይና አሸዋ አጠቃቀም

በማዕድን ሥራዎች አዋጅ መሠረት ቀድሞ ማዕድን በማምረት ሥራ ላይ የተሰማሩ አካላት መብትና ግዴታ እንደተጠበቀ ሆኖ፤

1/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 25(1) በተጠቀሱት ይዘታዎች ላይ የሚገኙት አሸዋ እና ድንጋይ የመጠበቅ እና የመጠቀም ኃላፊነት እና መብት አግባብነት ባለው የማዕድን ሥራዎች ህግ መሰረት የባለይዘታዎች ይሆናል፤

2. በተፋሰሱ ክልል ውስጥ በታቀፈና የወል ወይም የመንግሥት ይዘታ በሆነ ሥፍራ ላይ የሚገኝ ድንጋይና አሸዋ አግባብነት ባለው የማዕድን ሥራዎች ህግ መሠረት ድንጋይና አሸዋውን ለተፋሰሱ ልማት ሊጠቀሙበት ይችላሉ፤

3/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) ድንጋጌዎች ቢኖሩም የድንጋይና አሸዋ አቅርቦቱን ዘላቂነቱ በሆነ መንገድ ለመጠቀምና ለመጠበቅ እንዲቻል የአፈር ክለትና የአካባቢ መጎዳት እንዳያስከትል ጥንቃቄ መደረግ ይኖርበታል።

24. በማህበረሰብ ተፋሰስ ክልል ውስጥ ስለሚገኝ የውሃ ሀብት አጠቃቀም

በማህበረሰብ ተፋሰስ ክልል ውስጥ የሚገኘውን የውሃ ሀብት አጠቃቀም አግባብነት ያለው የውሃ ሀብት አስተዳደር ህግ በሚፈቅደው መሠረት የሚፈጸም ይሆናል።

25. ስለ ሥርዓተ ምሕዳር አገልግሎት ክፍያ

1/ የማህበረሰብ ተፋሰስ በመልማቱ ምክንያት ተጠቃሚ የሆኑ አካላት ለማህበረሰቡ የተፋሰስ ልማት የሥርዓተ-ምህዳር አገልግሎት ክፍያ የመክፈል ግዴታ አለባቸው።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ድንጋጌ መሠረት የሚከፈል ከውሃ ጋር የተያያዘ የሥርዓተ ምህዳር አገልግሎት ክፍያ በውሃ ሀብት አስተዳደር ሕግ መሠረት የሚፈጸም ይሆናል

26. nawaacih siirat dufih maruuso

Rakiibô daddoosih xisne hinnammay kali sababah
akinnaanih gurral raymal hinnamay raymat
xoqoysimal taqabi katasse xagoora tenek kataasen
taqabi makko leh tan madqa rakiibo abak
qeedalsimtah tan maruuso mekelaanah dariifah
qeedalsimah yan nawaaci wag fanah yaydureenih
dirki keenil tan

Konoyhaytoh exxa

Raymi gandaado wagitta kali caagida

27 Gaba kalte rami tamoomih attal tabsu

1. Akinnaanih cankah hinnay kaadu agleh ikoytiinu le
num isih ayyuntat, eglat, hinnammay taamak gaba
kalla heenih edde tabisan doolat hinnammay doolat
akke sinni missoynaani abniseenih yanin raymi
daddoosih taamoomi lowwa heenih hirgaanam
keenil tan

2. sittal tabsa gexsiisan waqdi tekkeh tan daddos
taamoomi mexxat akak daccarsimeh yanim kinnim
wagittah yan daqar dabsima diggosa faxximta

28 elsiisenta wagsissam

1. Raymi dariifah addat cankah takku agleh takku
tekkeh tan taamoomi xarriita kee lee daddoosih
dacayrih taamoomi qedebak, makko le gurral
hanaawisak raymi addat giffa le xalu bahteh tan
ikoytiinu le marah mamaxxaga kee elsiisiyyi elle
tamcawwuwayta siirat daqar makkisele

2. Daqar addal tanih tan eglaalik tayseh tan raymi
daddoosih taama giffa le taama abteh tan eglah
daqar mamaxxagaa kee elsiisenti kaado elle
tamcawwu wayta siirat makkisele

**29 nado siirat kee baxsa le hangi faxxah tan ayyunti
exxaaxi wagsissa**

1 Akkinnaanih raymi xiinissoo kee mantafaqat gexsot
qeedalsimta nadoh inki gide akkiyyi yanim faxximta

2. sayyo kee baxsa le hangi faxah yan exxaaxih
xaqoysi geysissa akkinnaanih raymi daddoosih
abinittek inkih ligdoo kee mihrat idnisa caddol inki
gid yakki gabah assagolla kee xaqoysima yakkeenimih
gar keenih amcawwele

26. የሥርዓተ ምስክር ጉዳት ካሣ

በመሠረተ ልማት ግንባታ ወይም በሌላ ምክንያት በማንኛውም
ሁኔታ በተፋሰሱ ወይም በተፋሰስ ተጠቃሚዎች ላይ ጉዳት
ያደረሱ አካላት ላደረሱት ጉዳት አግባብነት ባለው ህግ መሰረት
ተመጣጣኝ ካሣ መክፈልና አካባቢውን ተመጣጣኝ ወደ ሆነ
ሥነ-ምህዳር የመመለስ ግዴታ አለባቸው።

ክፍል አምስት

የተፋሰስ ማንበረሰቡን የሚመለከቱ ሌሎች ጉዳዮች

27 የተጠናቀቁ የተፋሰስ ሥራዎች ርክክብ

1 /ማንኛውም የግል ወይም የወል ባለይዘታ በራሱ
በጎብረተሰቡ፣ በማንበረሰቡ ወይም ሥራውን አጠናቅቀው
በሚያስረክቡ መንግሥታዊ ወይም መንግሥታዊ ባልሆኑ
ድርጅቶች የተከናወኑትን የተፋሰስ ልማት ሥራዎች ቆጥሮ
መረከብ አለበት።

2/ ርክክብ ሲካሄድ የተሠሩ የልማት ሥራዎች ጥራታቸው
የተጠበቀ ስለመሆኑ የሚመለከተው የወረዳ ተቋም ማረጋገጥ
አለበት።

28. ስለማበረታቻ

1/ በተፋሰሱ ክልል ውስጥ በግልም ሆነ በወል የተሠሩ የአፈርና
ውኃ ልማትና ጥበቃ ሥራዎችን እየጠገነ በአግባቡ በመንከባከብ
በተፋሰስ ውስጥ የላቀ ውጤት ለስመዘገብ ባለይዘታ የዕውቅና
እና ማበረታቻ ሽልማት የሚሰጥበትን ሥርዓት ወረዳው
ይዘረጋል።

2/ በወረዳው ውስጥ ካሉት ማንበራት የተሻለ የተፋሰስ ልማት
ሥራ ላከናወነ ማንበረ ወረዳው የዕውቅናና ማበረታቻ ሽልማት
የሚሰጥበትን ሥርዓት ይዘረጋል።

29. ስለ ሥርዓተ-ጾታ እና ልዩ ትኩረት የሚሹ የጎብረተሰብ ክፍሎች

1/ በማንኛውም የተፋሰስ አስተዳደርና አጠቃቀም ሂደት
ሚዛናዊ የጾታ ስብጥር መኖር አለበት።

2/ ሴቶችና ልዩ ትኩረት የሚሹ የጎብረተሰብ ክፍሎች ጥቅም
በሚያስገኙ በማንኛውም የተፋሰስ ልማት ተግባራት ሁሉ
አቅማቸውና ሙያቸው በሚፈቅደው መጠን እኩል የመሣተፍ
እና ተጠቃሚ የመሆን መብት ይሰጣቸዋል።

Baxaabaxsa le madqammudooda

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

30. malaak kutbeh buxah mas uuliyyata

30. የሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ ኃላፊነት

- 1. Makko leh tan dabsimaami kobaahisakaay, faxximmi iyyah yan mihrat qokol acayuk ta kukta abbinooasaanamih masquuliyyat keenil yan
- 2. Rakaakayitte kee federal fanal raymi daddosih xiisso kee xaqoysimiyyi oytih tabaatabsi siirat akah fidsimannah abele

- 1) አግባብነት ያላቸውን ተቋማት በማስተባበርና አስፈላጊውን የሙያ ድጋፍ በመስጠት ይህንን አዋጅ የማስፈጸም ኃላፊነት አለበት።
- 2) በክልሎችና በፌዴራል መካከል የተፋሰስ ልማት አስተዳደርና አጠቃቀም የመረጃ ልውውጥ ሥርዓት እንዲዘረጋ ያደርጋል።

31 Rakaakayitte mas-uuliyyata

31. የክልሎች ኃላፊነት

- 1. Rakaakaywa ta kukta kee kalah raymi xiinisso kee xaqoysimit tannoh eglaali xisnee kee giniyya luk angaaraw leh tan madqooqil cubbi ginaanam kee eglaali xisaanamaay, madqooqi abbinooasaanamih mas uuliyyat keenil rada
- 2. Ta kukta kee kukta abbinoysoonuh yawqu waah yan edde xinta kattaatak roorsimte abbinoysiyyi miracsenta ayyaaqelon

- 1) ክልሎች ይህንን አዋጅና ሌሎች ከተፋሰስ አስተዳደርና አጠቃቀም እንዲሁም ከማግበራት አመሥራረትና አደረጃጀት ጋር ግንኙነት ባላቸው ሕጎች ላይ ግንዛቤ የመፍጠርና ማግበራት እንዲመሠረቱ የመቀስቀስና ሕጎቹን የማስፈጸም ኃላፊነት አለባቸው።
- 2) ይህንን አዋጅና አዋጁን ለማስፈጸም የሚወጣውን ደንብ ተከትለው ዝርዝር የአፈፃፀም መመሪያ ያወጣሉ።

32 Buqrê maktabi abinaa kee mas-uuliyyata

32. የግብርና ጽ/ቤት ተግባርና ኃላፊነት

Buqre maktab gandaado raymih daddosih dacayrii kee xiinisso wagsiisak tahaak gubal galab akak xageenih yanin abinaa kee mas-uuliyyata le .

የግብርና ጽ/ቤት ከማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት ጥበቃና አስተዳደር አኳያ የተጠቀሱት ተግባርና ኃላፊነቶች አሉት፡ በታች

- 1. Gandaadô raymih daddos ikraaro massoosiyya qokole le axcuk aben missos fokkaaqaq lakal faataciselon
- 2. Raymi daddosih xiinisso kee xaqoysimiyya koobaahiseleeh miraaciseleeh kattaatele
- 3. Gandaadô raymih eglah adoytit xaqoysima butta ginak culenta geysissah tan taamoomil akah geytiman innah qokolaah kattaatah lowsiiisah.
- 4. inayta raymal gandaadô raymih baar dariifa elle aninnaan innal baaxok daffeyna rakiibo abak margaqaa aceele
- 5. wagitah yan luula taamah egla xisah yan maktab luk koobahsimak gandaadô raymih xoqoysima luula taamah egla xissah tan makaado akah missowtannah abele

- 1/ የማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት ዕቅድ ዝግጅትን ይደግፋል፣ የተዘጋጁትንም መርምሮ ያጸድቃል።
- 2/ የተፋሰስ ልማት፣ አስተዳደርና አጠቃቀምን ያስተባብራል፣ ይመራል፣ ይከታተላል፣
- 3) የማህበረሰብ ተፋሰስ ማህበር አባላት የተጠቃሚዎች ቡድን በመመስረት ገቢ በሚያስገኙ ስራዎች ላይ እንዲሰማሩ ይደግፋል፣ ይከታተላል፣ ይቆጣጠራል።
- 4) የዋና ተፋሰስ እና የማህበረሰብ ተፋሰስን ስፋት እንደ አካባቢው መልክዓ-ምድራዊ አቀማመጥ መሰረት በማድረግ ይወስናል።
- 5/ ከሚመለከተው የህብረት ሥራ ማህበር አደራጅ መስሪያ ቤት ጋር በሞተባበር የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ህብረት ሥራ ማህበራት መሥራች ኮሚቴ እንዲደራጅ ያደርጋል።

33 Luula taamah ejensih abinaa kee mas-uuliyyata

Luula taamah eglala xisuh abbootan akah yeceen xagarih abinaa kee mas-uuliyyata luula taamah eglah kuktal galab akak xagen inna rakiibo abak akkele.

34 Baysaa kee digaala wagittaama

1. Ta kukti abnissu luk abinat fantaaxaw luk abaanah yanin baatilitte, baatil madqa kee kali madqooqil madqammudumtê digaalooli abbinowtam akkel

2. Ta kukti addat madqammudumte dirkittek awqe waanam kataasah yan xiinissô digaala rorsime kukta abbinoysoonuh yawqu waa eddexintal argiqimele

35 Elle tabi madqammudo

1. Ta kukti yawqek naharal sooliseenih sugen gandaado raymih daddoosih luula taamah eglala ta kukti faataciseenimik inki sanatih addat ta kukta rakiibo abak faxxiima massos abeenik lakal gandaado taamah eglala akkuk yaysaqarreenim keenil tan

2. Duma suge abinal sooliseenih sugen raymi makaado ta kukti mawqaak ugutak xisoonu waan luula taamah eglala taama selta makaado tet aracat gactah fanah oggol aallele

36 Edde xinta yayyaageenimih abbootana

Ta kukti abnisiyyah malookti malah buxa edde xinta ayyaaqeale

37 Abnissu taallu wayta madqooqi wagsisa

Ta kukta sadda akinnaanah kukti edde xintaay, miracsenta hinnammay qaadah abnissu ta kukti addat caaggiidah bagul abbinoosiyya yaallem maduuda

38 Ta kukti abanal asuwaa widdiiri

Ta kukti federal nagaarit xaagi waraakit bicca eyyeh yewqe ayrook abbaxuk abinal asele

33) የህብረት ሥራ ኢጅንሲ ተግባርና ኃላፊነት

ህብረት ሥራ ማህበራትን ለማደራጀት ስልጣን የተሰጠው አካል ተግባርና ኃላፊነት በህብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ በተቀመጠው መሠረት ይሆናል።

34. ስለጥፋቶችና ቅጣት

1/ ከዚህ አዋጅ አተገባበር ጋር በተያያዘ ለሚፈጸሙ ወንጀሎች በወንጀል ሕጉና በሌሎች ሕጎች የተደነገጉ ቅጣቶች ተፈጻሚ ይሆናሉ።

2/ በዚህ አዋጅ ውስጥ የተደነገጉ ግዴታዎችን አለመወጣት የሚያስከትሉትን አስተዳደራዊ ቅጣት ዝርዝር አዋጁን ለማስፈጸም በሚወጣው ደንብ ይወሰናል።

35. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

1/ ይህ አዋጅ ከመውጣቱ በፊት የተቋቋሙ የማህበረሰብ ተፋሰስ ልማት ህብረት ሥራ ማህበራት ይህ አዋጅ በፀደቀ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ በዚህ አዋጅ መሠረት አስፈላጊውን ማስተካከያ በማድረግ የማህበረሰብ ተፋሰስ / ህብረት ሥራ ማህበር ሆነው መመዝገብ አለባቸው።

2/ ቀደም ሲል በነበረው አሠራር የተቋቋሙ የተፋሰስ ኮሚቴ የዚህን አዋጅ መውጣት ተከትሎ በሚቋቋመው ህብረት ሥራ ማህበር ሥራ አስፈጻሚ ኮሚቴ እስከሚተካ ድረስ ተቀባይነት ይኖረዋል።

36. ደንብ የማውጣት ሥልጣን

ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ያወጣል።

37. ተፈጻሚነት ስለማይኖራቸው ሕጎች

ከዚህ አዋጅ ጋር የሚቃረን ማናቸውም አዋጅ ደንብ፣ መመሪያ ወይም ልማዳዊ አሠራር በዚህ አዋጅ ውስጥ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖረውም።

38. አዋጁ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ አዋጅ በፌደራል ነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል።

Addis ababay ximolik 25 HAYTO 2013 I.L.L

አዲስ አበባ ነሐሴ 25th ቀን 2013 ዓ.ም

Sahle werke zewxe

ሳሕለወርቅ ዘውዴ

Etiyopiyah federaalih demokraasih

የኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት

republikih prezidenti

